

Gezondheidsenquête 2008

De gezondheid van volwassenen in deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek Wijkrapportage (CBS-buurt)

Augustus 2009
GGD Rotterdam-Rijnmond

Bianca Stam
Gea Schouten
Berdi Christiaanse

Voorwoord

In dit rapport vindt u de resultaten van de gezondheidsenquête 2008. Dit onderzoek wordt één keer per vier jaar door de GGD Rotterdam-Rijnmond uitgevoerd. Inwoners van 16 jaar en ouder zijn benaderd voor deelname aan het onderzoek. Het onderzoek heeft plaatsgevonden in alle tien de gemeenten die deel uitmaken van het werkgebied van de GGD Rotterdam-Rijnmond: Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam en Vlaardingen. In de vragenlijst stonden vragen die met de gezondheid te maken hebben. Zo zijn er vragen opgenomen over lichamelijke gezondheid, bewegen, roken, alcoholgebruik, mantelzorg, sociale contacten en de woonomgeving.

In het kader van IWAP (Integrale Wijkactieplannen) zijn per deelgemeente overzichten van de gezondheid op wijkniveau gemaakt. Dit wijkrapport geeft een beeld van de gezondheidssituatie van de inwoners van deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek.

In november 2009 verschijnt daarnaast het gemeenterapport met Rotterdamse cijfers. Gelijktijdig komt er een rapport uit waarbij de gezondheid van inwoners uit de vier grote steden worden vergeleken. Naast deze rapporten is ook een naslagwerk gemaakt. In dit naslagwerk, 'Onderzoeksmethode gezondheidsenquête 2008 en gezondheid in relatie tot achtergrondkenmerken', wordt dieper ingegaan op de gebruikte onderzoeksmethodiek. Tevens wordt in bovengenoemde rapportage de relatie van de uitkomstmaten met diverse achtergrondvariabelen, zoals leeftijd, geslacht, etnische herkomst en opleiding weergegeven. De belangrijkste uitkomsten van deze analyses worden vermeld in het gemeenterapport.

Ik hoop dat het rapport voldoet aan uw verwachtingen en dat de resultaten een handreiking kunnen bieden voor het ontwikkelen en het uitvoeren van het gezondheidsbeleid van uw deelgemeente.

Mw. Prof. Dr. M.C.H. Donker
Algemeen directeur

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	5
Leeswijzer	5
1 Bevolkingssamenstelling	7
2 Lichamelijke gezondheid en psychisch welbevinden	9
3 Leefstijl	11
4 Zorggebruik en mantelzorg	15
5 Woonomgeving	16
6 Huiselijk geweld	18
Samenvatting en belangrijkste uitkomsten	19
Bijlage 1 Toelichting bij indicatoren	20

Leeswijzer

In dit rapport worden percentages gepresenteerd over algemene en psychische gezondheid, leefstijl, eenzaamheidsgevoel, zorggebruik en de leefomgeving van de inwoners van deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek. Deze percentages worden per wijk (CBS-buurt) weergegeven en worden vergeleken met de percentages die horen bij de gehele deelgemeente waartoe ze behoren: deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek.

Omdat we uitspraken doen over de hele bevolking van de deelgemeente en de inwoners van de wijken binnen de deelgemeente, maken we op basis van de steekproef een schatting van het werkelijke percentage. In een aantal tabellen is een 95% betrouwbaarheidsinterval weergegeven. De kans dat het werkelijke percentage binnen de grenzen van het interval ligt, is 95%. Hoe dichter de grenzen bij elkaar liggen, hoe nauwkeuriger het werkelijke percentage benaderd wordt.

Wanneer er wordt gesproken over verschillen (hoger of lager, meer of minder) tussen de wijken is er sprake van een statistisch significant verschil (niet verklaard door toeval). Alle significante verschillen worden in de tabellen vetgedrukt. Daarnaast wordt er bij ieder significant verschil ook gekeken of er na een correctie voor leeftijd en geslacht nog sprake is van een significant verschil. Als dat het geval is, wordt dit in de tabel aangegeven met een sterretje (*). Een aantal percentages zijn minder betrouwbaar omdat het aantal respondenten minder is dan vijf. Voor de duidelijkheid worden deze percentages aangeduid met een hekje (#).

Een uitleg bij de gepresenteerde uitkomstmaten vindt u in bijlage 1.

De deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek is vergeleken met het gemiddelde van Rotterdam. Als op deelgemeenteniveau de gegevens van 2008 worden vergeleken met gegevens van 2005 dan gaat het om de groep inwoners van 16 tot en met 84 jaar. Het percentage voor 2008 wijkt dan af van het percentage in de tabel, omdat het hier gaat om inwoners van 16 jaar en ouder. Alleen als er sprake is van een toe- of afname ten opzichte van 2005 wordt dit in de tekst genoemd.

1 Bevolkingssamenstelling

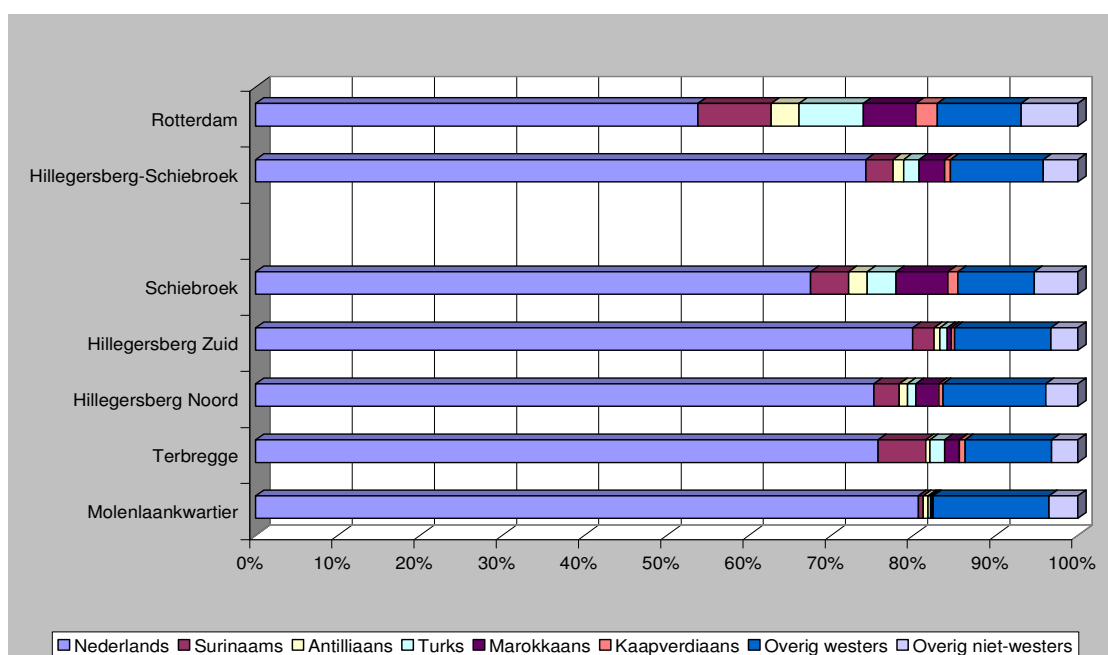
De deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek bestaat uit vijf wijken en er wonen bijna 41.000 mensen. In de deelgemeente wonen meer 55-plussers in vergelijking met de andere deelgemeenten. Dit geldt met name voor de wijken Schiebroek, Hillegersberg Noord en Molenlaankwartier. In Hillegersberg-Schiebroek wonen in vergelijking met de andere deelgemeenten in Rotterdam weinig allochtonen. De meeste allochtonen die in Hillegersberg-Schiebroek wonen, zijn van overig westerse afkomst. Het opleidingsniveau in Hillegersberg-Schiebroek is hoger dan in de andere deelgemeenten in Rotterdam. Er wonen meer mensen met als hoogste opleiding HBO of WO en juist minder mensen met als hoogste opleiding lager onderwijs. Vooral in Hillegersberg Zuid, Terbregge en in het Molenlaankwartier wonen veel mensen met als hoogste opleiding HBO of WO. Meer dan de helft van de inwoners van deze wijken heeft dit als hoogste opleiding. In vergelijking met Rotterdam wonen er in Hillegersberg-Schiebroek meer mensen met een betaalde werkkring (63% in Hillegersberg-Schiebroek vs. 58% in Rotterdam). Het percentage mensen dat schulden moet maken om rond te komen is in Hillegersberg-Schiebroek lager dan in Rotterdam (3% vs. 10%). Het aandeel mensen dat de spaarmiddelen moet aanspreken om rond te komen is juist weer iets hoger in Hillegersberg in vergelijking met Rotterdam (14% vs. 10%).

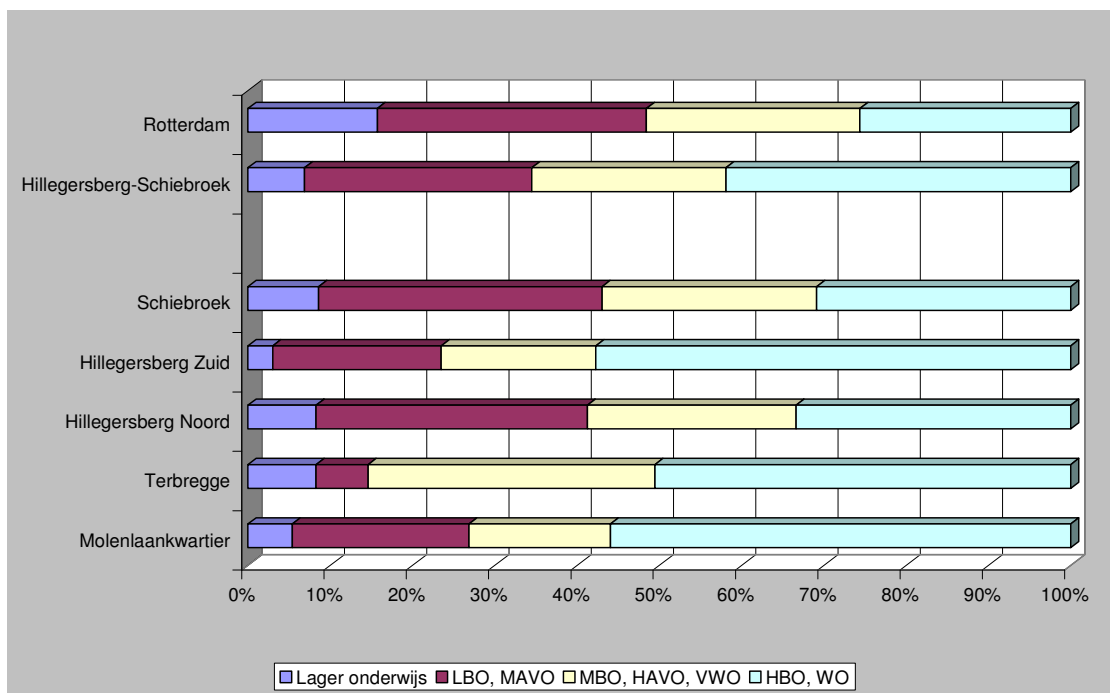
Tabel 1.1 Aantal inwoners in Hillegersberg-Schiebroek naar leeftijdsgroep en wijk

	Inwoners	0 tot 16 jaar	16 tot 35 jaar	35 tot 55 jaar	55 tot 75 jaar	75 jaar en ouder	Respondenten
	n	%	%	%	%	%	n
Rotterdam	582.949	17,8	28,6	28,4	17,9	7,3	5.935
Hillegersberg-Schiebroek	40.846	19,7	20,1	30,0	19,1	11,0	453
Wijken							
Schiebroek	15.161	18,6	22,0	28,1	18,3	13,1	138
Hillegersberg Zuid	7.627	17,9	28,5	32,2	17,1	4,3	75
Hillegersberg Noord	7.035	17,8	16,8	28,2	22,1	15,2	81
Terbregge	3.474	26,3	18,0	40,2	12,8	2,8	63
Molenlaankwartier	7.549	22,7	11,7	28,7	23,1	13,8	96

Bron: GBA Rotterdam peildatum 1 januari 2008.

Figuur 1.1 Herkomst van de inwoners van de wijken in Hillegersberg-Schiebroek (GBA Rotterdam, 1 januari 2008)

Figuur 1.2 Opleidingsniveau van de inwoners van 16 jaar en ouder per wijk (gezondheidsenquête 2008)

2 Lichamelijke gezondheid en psychisch welbevinden

Ervaren gezondheid

De ervaren gezondheid is het oordeel van de respondent over zijn of haar eigen gezondheid. In Hillegersberg-Schiebroek ervaart 13,2% zijn gezondheid als matig of slecht. Dit is lager dan in de andere deelgemeenten. Het percentage varieert per wijk. In Hillegersberg Noord ervaren meer mensen dan in de andere wijken hun gezondheid als matig of slecht. Dit verschil verdwijnt wanneer gecorrigeerd wordt voor verschillen in leeftijd en geslacht.

Tabel 2.1 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder met een matig of slecht ervaren gezondheid

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	18,7	17,6 - 19,9
Deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek	13,2*	10,1 - 17,0
Wijken		
Schiebroek	13,6	8,7 - 20,8
Hillegersberg Zuid	8,0	3,6 - 16,9
Hillegersberg Noord	21,5	13,6 - 32,1
Terbregge	12,3	5,4 - 25,5
Molenlaankwartier	9,0	4,3 - 17,9

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

Chronische ziekten en aandoeningen

In de vragenlijst hebben respondenten aangegeven welke van 23 ziekten en aandoeningen ze in de afgelopen 12 maanden hebben gehad en of deze zijn vastgesteld door een arts. In de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek heeft 54,8% van de inwoners minimaal één van de nagevraagde ziekten of aandoeningen. Als rekening wordt gehouden met verschillen in leeftijd en geslacht, dan is dit minder dan in de andere deelgemeenten. 57,5% van de mensen met minimaal één chronische ziekte of aandoening voelt zich in het dagelijkse leven hierdoor belemmerd. Dit percentage is lager dan in de andere deelgemeenten.

In tabel 2.2 is het voorkomen van een selectie van de nagevraagde ziekten en aandoeningen per wijk te zien. Het aandeel inwoners van Hillegersberg-Schiebroek met depressie is lager dan in de andere deelgemeenten. Als er gecorrigeerd wordt voor verschillen in leeftijd en geslacht zijn de percentages inwoners met diabetes, astma of COPD, artrose van de heup of knie, reuma (niet in tabel) en aandoeningen aan nek of schouder ook lager dan in de andere deelgemeenten. Hartaandoeningen anders dan hartinfarct komen in Hillegersberg-Schiebroek vaker voor (niet in tabel). Dit verschil is te verklaren door de bevolkingsopbouw.

Tussen de wijken zijn ook verschillen. In vergelijking met de andere wijken is het aandeel mensen met een depressie in Schiebroek hoger. In Hillegersberg Noord is het percentage mensen met een hoge bloeddruk en met artrose van de heup of knie hoger in vergelijking met de andere wijken. Het verschil voor artrose is te verklaren door verschillen in leeftijd en geslacht tussen de wijken.

In vergelijking met 2005 komen onder 16 tot 85-jarigen aandoeningen van de nek of schouder minder vaak voor in de deelgemeente (12,4% in 2005 vs. 7,5% in 2008). In vergelijking met 2005 komt in Hillegersberg Noord vaker hoge bloeddruk voor (14% in 2005 vs. 27,6% in 2008).

Tabel 2.2 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder met een ziekte of aandoening

	Rotterdam	Hillegersberg-Schiebroek	Schiebroek	Hillegersberg Zuid	Hillegersberg Noord	Terbregge	Molenlaankwartier
	% ¹	% ¹	% ¹	% ¹	% ¹	% ¹	% ¹
Diabetes	5,9	4,0*	4,0	1,5 [#]	2,9 [#]	4,1 [#]	7,2
Migraine	15,2	15,0	15,3	13,8	21,5*	12,5	9,5
Hoge bloeddruk	16,4	15,4	15,4	8,1	28,6*	8,6 [#]	11,3
Astma / COPD	9,1	6,2*	6,3	3,1 [#]	9,9	5,7 [#]	5,6
Aandoening aan rug	11,5	11,0	11,0	4,7 [#]	15,4	8,6	13,6
Artrose	15,1	13,7*	14,3	6,1 [#]	21,0	8,6 [#]	14,2
Aandoening aan nek / schouder	10,7	7,8*	6,2	9,3	12,0	9,8	4,7 [#]
Aandoening aan elleboog / pols / hand	7,8	6,3	8,5	4,8 [#]	4,6 [#]	2,5 [#]	6,2 [#]
Depressie	11,0	7,3*	11,5*	3,5 [#]	6,8	8,7	1,8 [#]

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente.

* Verschilt significant van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

[#] De aantallen zijn te laag om betrouwbare uitspraken te doen over significantie (n < 5).

Psychisch welbevinden

Met 10 vragen is bepaald hoeveel risico iemand heeft op een depressie. 43,1% van de inwoners van Hillegersberg-Schiebroek heeft een matig of hoog risico op depressie. Dit is na correctie voor verschillen in leeftijd en geslacht lager dan in Rotterdam. Het percentage inwoners met een hoog risico op depressie is in Hillegersberg-Schiebroek na correctie voor leeftijd en geslacht ook lager. In het Molenlaankwartier wonen in vergelijking met de andere wijken minder mensen met een matig of hoog risico op depressie.

Tabel 2.3 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder met een matig of hoog risico op depressie

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	48,0	46,4 - 49,5
Deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek	43,1*	38,1 - 48,2
Wijken		
Schiebroek	48,5	39,5 - 57,6
Hillegersberg Zuid	41,5	30,3 - 53,5
Hillegersberg Noord	40,9	30,4 - 52,3
Terbregge	47,9	35,2 - 60,9
Molenlaankwartier	32,7*	23,5 - 43,4

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

Eenzaamheid

In de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek is één op de drie inwoners matig tot (zeer) ernstig eenzaam. Dit is minder dan in andere deelgemeenten. Zowel sociale als emotionele eenzaamheid komen minder vaak voor in de deelgemeente. In Schiebroek komt meer eenzaamheid voor dan in de andere wijken (41,3%), terwijl het in Hillegersberg Zuid minder vaak voorkomt. Ten opzichte van 2005 is er onder 16 tot 85-jarigen minder eenzaamheid in de deelgemeente (44,5% in 2005 vs. 34,4% in 2008) en in de wijken Hillegersberg Zuid (46,4% in 2005 vs. 21,4% in 2008) en Hillegersberg Noord (54,9% in 2005 vs. 38,9% in 2008).

Tabel 2.4 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder met matige tot zeer ernstige eenzaamheid

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	42,2	40,6 - 43,7
Deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek	34,5*	29,7 - 39,6
Wijken		
Schiebroek	41,3*	32,3 - 51,0
Hillegersberg Zuid	21,4*	13,2 - 32,7
Hillegersberg Noord	39,3	29,0 - 50,5
Terbregge	26,7	16,7 - 40,0
Molenlaankwartier	30,0	21,3 - 40,4

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

3 Leefstijl

Manier van leven

Eén op de vier inwoners van Hillegersberg-Schiebroek vindt zijn manier van leven 'niet gezond / niet ongezond', 'ongezond' of 'zeer ongezond'. In vergelijking met de andere deelgemeenten vindt men zijn manier van leven in Hillegersberg-Schiebroek gezonder. Ook het percentage ouderen van 55 jaar en ouder dat voldoende regie over het eigen leven ervaart, is hoger in de deelgemeente (82,7%) dan in Rotterdam (74,8%). Dit is positief, want voldoende regie over het eigen leven biedt bescherming tegen functionele achteruitgang en depressieve symptomen.

Tabel 3.1 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder dat de manier van leven niet gezond / niet ongezond of (zeer) ongezond vindt

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	32,7	31,2 - 34,1
Deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek	25,4*	21,1 - 30,1
Wijken		
Schiebroek	27,7	20,3 - 36,7
Hillegersberg Zuid	20,8	12,8 - 31,8
Hillegersberg Noord	28,3	19,5 - 39,2
Terbregge	29,5	19,2 - 42,3
Molenlaankwartier	20,0	12,8 - 29,8

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

Overgewicht

Eén op de drie inwoners van Hillegersberg-Schiebroek heeft matig overgewicht en 7,1% heeft obesitas. Het percentage inwoners met obesitas in Hillegersberg-Schiebroek is lager dan in de andere deelgemeenten. Het percentage mensen met matig overgewicht varieert tussen de wijken van 23,7% in Hillegersberg Zuid tot 41,9% in Schiebroek. Deze beide percentages verschillen ten opzichte van de andere wijken. Het verschil voor Hillegersberg Zuid verdwijnt na correctie voor leeftijd en geslacht. Het percentage inwoners met obesitas varieert van 6,0% in Schiebroek tot 12,8% in Terbregge. Er zijn voor obesitas op wijkniveau geen verschillen waarneembaar.

Tabel 3.2 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder met matig overgewicht of obesitas

	Matig overgewicht (BMI 25-30)		Obesitas (BMI ≥30)	
	% ¹	95% BI ²	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	33,6	32,1 - 35,0	14,4	13,3 - 15,5
Deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek	34,8	30,0 - 40,0	7,1*	4,9 - 10,2
Wijken				
Schiebroek	41,9*	32,9 - 51,4	6,0	3,1 - 11,3
Hillegersberg Zuid	23,7	15,2 - 35,1	6,2 [#]	2,3 - 15,3
Hillegersberg Noord	39,5	29,1 - 50,9	7,2	3,1 - 15,6
Terbregge	25,9	15,7 - 39,7	12,8	6,3 - 24,3
Molenlaankwartier	28,6	20,1 - 39,0	8,5	4,0 - 17,2

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

[#] De aantallen zijn te laag om betrouwbare uitspraken te doen over significantie (n < 5).

Lichaamsbeweging

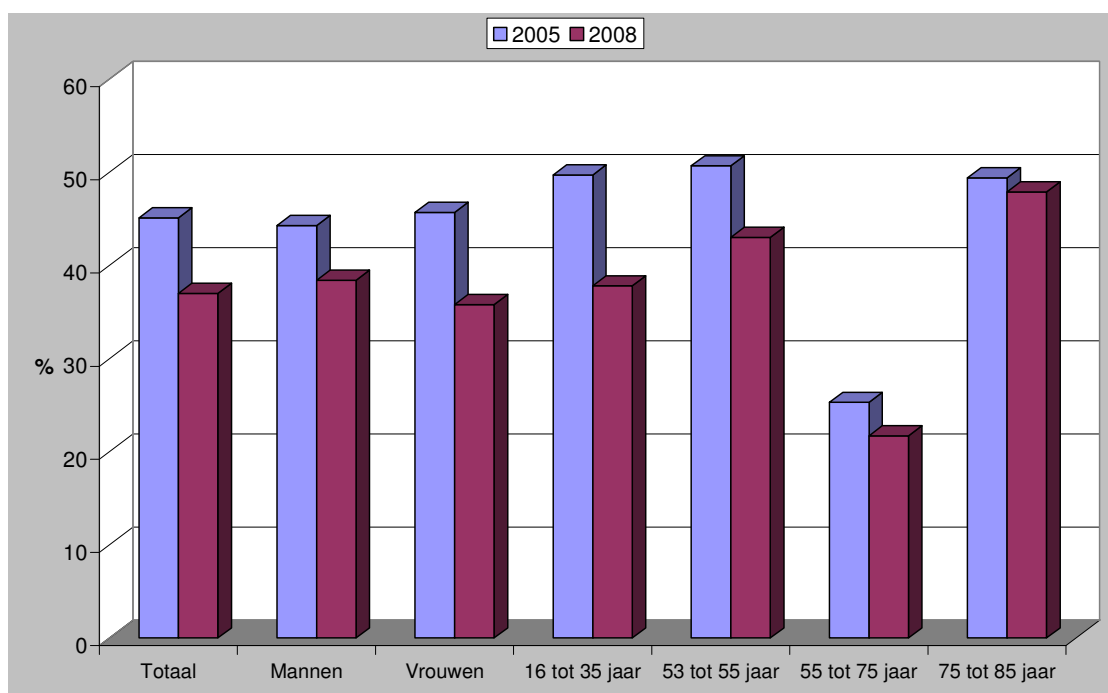
Aan de hand van meerdere vragen over het beweeggedrag kan worden bepaald hoeveel procent van de inwoners voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB). Volwassenen voldoen aan de NNGB als ze op minimaal vijf dagen van de week een half uur matig intensief actief zijn. In de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek voldoet 38,4% niet aan de NNGB. Hoewel het percentage dat niet aan de norm voldoet varieert van 34,9% in het Molenlaankwartier tot 42,2% in Terbregge, zijn er geen verschillen tussen de wijken waarneembaar. In vergelijking met 2005 zijn er in de deelgemeente minder mensen van 16 tot 85 jaar die niet aan de NNGB voldoen (44,8% in 2005 vs. 37% in 2008). Bij vrouwen is een statistisch significante afname te zien. Bij mannen en bij de verschillende leeftijdsgroepen kan geen significante afname worden aangetoond.

Tabel 3.3 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder dat niet voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	42,7	41,2 - 44,2
Deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek	38,4	33,5 - 43,5
Wijken		
Schiebroek	38,1	29,5 - 47,5
Hillegersberg Zuid	40,4	29,4 - 52,4
Hillegersberg Noord	39,2	29,1 - 50,3
Terbregge	42,2	29,8 - 55,7
Molenlaankwartier	34,9	25,6 - 45,5

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

Figuur 3.1 Percentage inwoners van 16 tot 85 jaar dat niet aan de beweegnorm voldoet in 2005 en 2008

Roken

In de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek rookt één op de vijf inwoners. Dit is lager dan in de andere deelgemeenten. Ook ten opzichte van 2005 is een daling te zien onder roker van 16 tot 85 jaar. In 2005 rookte 29% van de inwoners terwijl in 2008 nog maar 21,3% rookt. In de figuur is te zien dat zowel mannen als vrouwen minder zijn gaan roken. In de verschillende leeftijdsgroepen zien we alleen een significante afname onder 16 tot 35-jarigen. Bij 75-plussers is een toename te zien; deze is echter niet significant. Tussen de wijken zijn geen verschillen waarneembaar en varieert het percentage rokers van 16,3% in Terbregge tot 26,2% in Hillegersberg Zuid. In vergelijking met 2005 is het percentage rokers in Hillegersberg Noord (38,2% in 2005 vs. 19,5% in 2008) en Terbregge (34,5% in 2005 vs. 16,3% in 2008) gedaald.

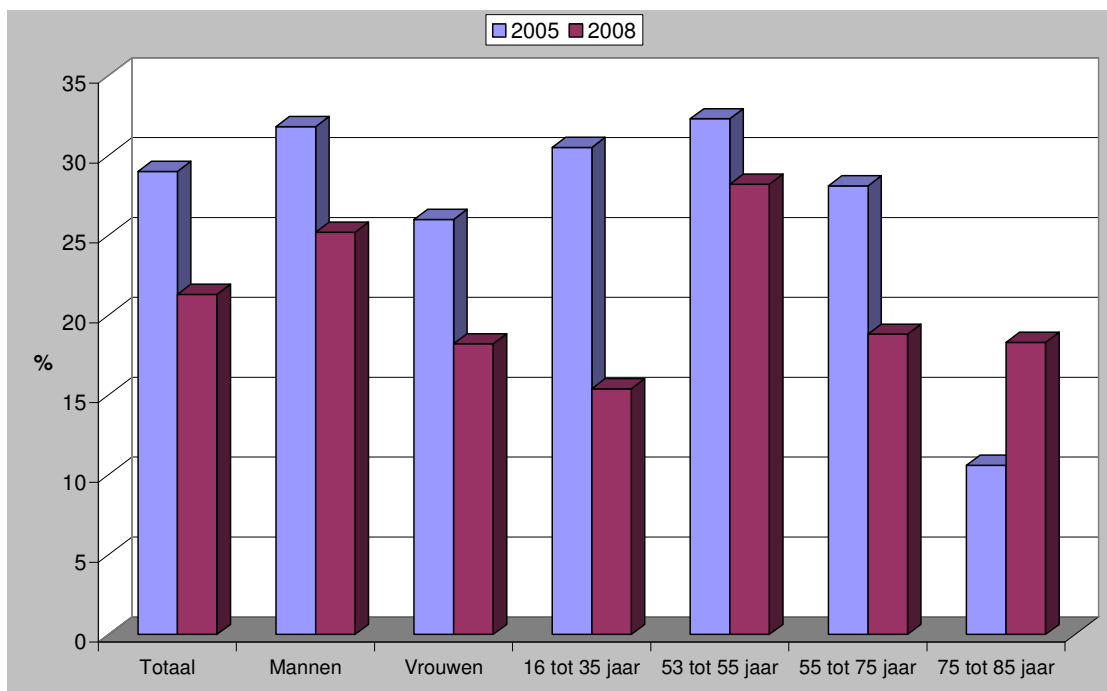
Tabel 3.4 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder dat rookt

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	27,9	26,5 - 29,3
Deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek	20,8*	16,8 - 25,4
Wijken		
Schiebroek	20,5	13,8 - 29,4
Hillegersberg Zuid	26,2	17,3 - 37,7
Hillegersberg Noord	18,9	11,7 - 29,0
Terbregge	16,3	8,9 - 27,9
Molenlaankwartier	19,6	12,3 - 29,7

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

Figuur 3.2 Percentage rokers van 16 tot 85 jaar in Hillegersberg-Schiebroek in 2005 en 2008

Alcoholgebruik

Het percentage inwoners van Hillegersberg-Schiebroek (85,6%) dat wel eens alcohol drinkt, is hoger dan het percentage Rotterdammers (74,8%) dat wel eens drinkt. Indien mannen meer dan 21 glazen alcoholische drank per week drinken en vrouwen meer dan 14 glazen worden zij beschouwd als overmatige drinkers. In de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek is 9,5% een overmatige drinker.

Tabel 3.5 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder dat overmatig drinkt

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	9,9	9,0 - 10,9
Deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek	9,5	6,8 - 13,0
Wijken		
Schiebroek	8,9	4,7 - 16,3
Hillegersberg Zuid	8,6	3,9 - 18,0
Hillegersberg Noord	7,1	3,0 - 16,2
Terbregge	7,9	3,2 - 18,3
Molenlaankwartier	14,3	8,3 - 23,7

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

Drugsgebruik

Het percentage inwoners van 16 tot 55 jaar van de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek (36,1%) dat ooit cannabis heeft gebruikt, is hoger dan in de rest van Rotterdam (28,4%). Tussen de wijken in de deelgemeente zijn geen verschillen zichtbaar. Ruim één op de tien inwoners van 16 tot 55 jaar van Hillegersberg-Schiebroek heeft ooit in zijn leven harddrugs gebruikt. In Hillegersberg Zuid is het aandeel inwoners dat ooit harddrugs gebruikt heeft hoger dan in de andere wijken. Hier heeft één op de vijf inwoners wel eens harddrugs gebruikt.

Tabel 3.6 Percentage inwoners van 16 tot 55 jaar dat ooit harddrugs gebruikt heeft

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	9,9	8,7 - 11,2
Deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek	11,2	7,7 - 16,1
Wijken		
Schiebroek	8,6	3,5 - 19,6
Hillegersberg Zuid	19,4	11,0 - 32,0
Hillegersberg Noord	8,7	3,3 - 21,3
Terbregge	4,9 [#]	1,5 - 14,8
Molenlaankwartier	12,1	5,5 - 24,6

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

[#] De aantallen zijn te laag om betrouwbare uitspraken te doen over significantie ($n < 5$).

Seksueel risicogedrag

In Hillegersberg-Schiebroek heeft 9,1% van de 16 tot 55-jarigen in het jaar voorafgaand aan het onderzoek seks gehad met een losse partner. Tussen de wijken waren geen verschillen waarneembaar. Ongeveer de helft van deze mensen vertoont risicogedrag, omdat men aangeeft niet altijd een condoom te gebruiken bij seks met een losse partner.

Tabel 3.7 Percentage inwoners van 16 tot 55 jaar dat in de afgelopen 12 maanden seks heeft gehad met losse partner(s)

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	10,7	9,6 - 12,1
Deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek	9,1	5,8 - 13,9
Wijken		
Schiebroek	12,7	6,2 - 24,0
Hillegersberg Zuid	10,4	4,9 - 20,8
Hillegersberg Noord	8,6	3,2 - 20,9
Terbregge	-	- - -
Molenlaankwartier	4,5 [#]	1,3 - 14,6

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

[#] De aantallen zijn te laag om betrouwbare uitspraken te doen over significantie ($n < 5$).

4 Zorggebruik en mantelzorg

Zorggebruik

In de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek heeft 72,6% van de inwoners in het jaar voorafgaand contact gehad met de huisarts, 70,8% is bij de tandarts geweest en 6,2% heeft contact gehad met de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) of het algemeen maatschappelijk werk (AMW). In het Molenlaankwartier is een groter percentage bij de tandarts geweest dan in de andere wijken. De thuiszorg wordt minder vaak gebruikt dan op basis van leeftijdsamenstelling verwacht zou worden. In Rotterdam heeft 4,6% van de inwoners het jaar voor het onderzoek contact gehad met de thuiszorg, in Hillegersberg-Schiebroek is dit 3,9%.

Tabel 4.1 Percentage inwoners van 16 en ouder in het afgelopen jaar contact heeft gehad met de huisarts, tandarts en GGZ of AMW

	Huisarts		Tandarts		GGZ / AMW	
	% ¹	95% BI ²	% ¹	95% BI ²	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	73,7	72,3 - 75,0	67,2	65,8 - 68,6	8,8	7,9 - 9,7
Hillegersberg-Schiebroek	72,6	67,8 - 77,0	70,8	66,0 - 75,4	6,2	4,0 - 9,4
Wijken						
Schiebroek	72,0	62,7 - 79,7	68,0	59,1 - 75,8	7,4	3,6 - 14,7
Hillegersberg Zuid	68,9	56,8 - 78,9	68,2	56,5 - 77,9	8,1	3,6 - 17,2
Hillegersberg Noord	78,0	67,7 - 85,8	66,8	55,3 - 76,5	3,8 [#]	1,2 - 11,1
Terbregge	80,0	67,4 - 88,5	80,3	65,3 - 89,8	7,6	3,5 - 15,8
Molenlaankwartier	74,2	63,5 - 82,6	80,8*	70,7 - 88,1	3,3 [#]	1,1 - 9,2

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

[#] De aantallen zijn te laag om betrouwbare uitspraken te doen over significantie (n < 5).

Mantelzorg

In de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek gaf 13,5% van de inwoners op het moment van het onderzoek mantelzorg. Dit percentage is hoger dan in de andere deelgemeenten; het verschil is te verklaren door verschillen in leeftijd en geslacht.

Tabel 4.2 Percentage inwoners van 16 en ouder dat momenteel mantelzorg geeft

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	10,2	9,3 - 11,3
Deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek	13,5	10,4 - 17,5
Wijken		
Schiebroek	9,8	5,5 - 17,0
Hillegersberg Zuid	14,3	7,7 - 25,2
Hillegersberg Noord	16,8	9,7 - 27,6
Terbregge	8,1	3,3 - 18,7
Molenlaankwartier	19,6	12,3 - 29,9

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

Zorg en hulp voor ouderen

Het percentage ouderen van 55 jaar en ouderen in Hillegersberg-Schiebroek dat hulp in de huishouding of hulp bij de persoonlijke verzorging krijgt, is lager dan men op grond van de leeftijdsamenstelling zou verwachten. In de deelgemeente krijgt 19,9% hulp in de huishouding en 7,2% hulp bij de persoonlijke verzorging. In Rotterdam zijn deze percentages respectievelijk 21,6 en 10,6%.

5 Woonomgeving

Tevredenheid woning en woonomgeving

In de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek geeft men vaker dan in de andere deelgemeenten een voldoende aan de woning en de woonomgeving. In vergelijking met de andere wijken geeft men in Schiebroek minder vaak een voldoende aan de woning. In Terbregge beoordelen alle respondenten de woning met een voldoende. In deze wijk zal in werkelijkheid niet iedereen de woning een voldoende geven, maar bij benadering komt het dicht in de buurt van 100%.

Het percentage inwoners dat aangeeft een probleem te hebben met wonen / huisvesting is lager in de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek dan in de rest van Rotterdam (7,7% in Hillegersberg-Schiebroek vs. 11,4% in Rotterdam).

Tabel 5.1 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder dat een voldoende geeft aan de woning en woonomgeving

	Woning		Woonomgeving	
	% ¹	95% BI ²	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	87,9	86,8 - 88,9	85,4	84,3 - 86,5
Deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek	93,2*	89,8 - 95,5	94,8*	91,9 - 96,7
Wijken				
Schiebroek	89,2*	81,6 - 93,9	92,7	87,1 - 96,0
Hillegersberg Zuid	96,7	89,6 - 99,0	96,3	89,5 - 98,7
Hillegersberg Noord	91,6	83,2 - 96,0	91,9	83,3 - 96,3
Terbregge	≈100,0	- - -	≈100,0	- - -
Molenlaankwartier	97,8	90,8 - 99,5	99,3	94,8 - 99,9

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

Milieuproblemen in de wijk

De respondenten is gevraagd om aan te geven wat de drie grootste (milieu)problemen zijn die ze in hun wijk ervaren. Dertig procent van de inwoners van Hillegersberg-Schiebroek geeft aan hinder te hebben van hondenpoep. Dit is minder dan in andere deelgemeenten. Ook heeft men minder vaak last van rommel op straat. Hoewel toch nog bijna een kwart hier last van heeft. Milieubelasting door verkeer is vaker genoemd door inwoners van Hillegersberg-Schiebroek. Hondenpoep is een groot probleem in Hillegersberg Zuid, de helft van de inwoners heeft hier last van. Twee op de vijf inwoners in Hillegersberg Zuid heeft last van milieubelasting door verkeer. In Terbregge is dit 38,3%. In Terbregge hebben ze bovendien ook vaker hinder van geluidsoverlast dan in de andere wijken. In de deelgemeente hebben de inwoners van 16 tot 55 jaar vaker last van geluid veroorzaakt door treinen en vliegtuigen. In Hillegersberg Zuid en Terbregge hebben inwoners vaker last van geluidshinder door treinen in vergelijking met de andere wijken en in Schiebroek heeft men vaker last van geluidshinder door vliegtuigen.

Tabel 5.2 Percentage inwoners van 16 jaar en ouder dat last heeft van hondenpoep, geluidsoverlast, milieubelasting door verkeer en rommel op straat

	Rotterdam	Hillegersberg-Schiebroek	Schiebroek	Hillegersberg Zuid	Hillegersberg Noord	Terbregge	Molenlaankwartier
	% ¹	% ¹	% ¹	% ¹	% ¹	% ¹	% ¹
Hondenpoep	36,9	30,7*	25,4	51,1*	30,1	41,4	19,5*
Geluidsoverlast	32,0	27,5	31,5	32,6	19,1	42,9*	16,4*
Milieubelasting door verkeer	16,5	22,6*	14,9*	39,9*	17,3	38,3*	23,4
Rommel op straat	40,2	22,4*	26,0	25,5	24,4	12,9	13,0*
Geluidshinder door treinen ²	7,7	12,2*	3,6*	26,3*	6,5 [#]	33,4*	5,1 [#]
Geluidshinder door vliegtuigen ²	10,1	32,9*	45,5*	23,0	24,7	30,7	25,1

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente.

² Geluidsoverlast ervaren door inwoners van 16 tot 55 jaar.

* Verschilt significant van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

[#] De aantallen zijn te laag om betrouwbare uitspraken te doen over significantie (n < 5).

Groen in de buurt

In Hillegersberg-Schiebroek is het percentage inwoners van 16 jaar en ouder dat een voldoende geeft aan het groen in de buurt hoger dan in de rest van Rotterdam. 85,7% geeft een voldoende aan het groen, terwijl in Rotterdam 67,3% een voldoende geeft. In Hillegersberg Zuid geeft men vaker een onvoldoende aan het groen in de buurt dan in de rest van de deelgemeente. In het Molenlaankwartier is men vaker tevreden over het groen in de buurt.

Tabel 5.3 Percentage inwoners van 16 en ouder dat het groen in de buurt een voldoende geeft

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	67,3	65,9 - 68,7
Deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek	85,7*	81,9 - 88,8
Wijken		
Schiebroek	88,3	81,2 - 92,9
Hillegersberg Zuid	65,5*	53,4 - 75,9
Hillegersberg Noord	89,2	80,0 - 94,5
Terbregge	86,5	75,3 - 93,1
Molenlaankwartier	95,6*	88,4 - 98,4

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

Sociale cohesie

Ruim de helft van de inwoners ervaart de sociale cohesie in de wijk als laag. Dit percentage is lager dan in de andere deelgemeenten. In Schiebroek vindt men vaker dan in de andere wijken dat de sociale cohesie laag is. In het Molenlaankwartier juist minder vaak. In Terbregge is sinds 2005 volgens de inwoners de sociale cohesie achteruit gegaan; meer mensen ervaren de sociale cohesie als laag (28,4% in 2005 vs. 48,9% in 2008).

Tabel 5.4 Percentage inwoners van 16 en ouder dat de sociale cohesie in de wijk laag vindt

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	67,0	65,6 - 68,4
Deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek	52,8*	47,7 - 57,7
Wijken		
Schiebroek	63,0*	53,9 - 71,3
Hillegersberg Zuid	49,8	38,0 - 61,5
Hillegersberg Noord	56,5	44,9 - 67,4
Terbregge	48,9	35,9 - 62,1
Molenlaankwartier	30,5*	21,6 - 41,2

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

Veiligheidsgevoelens

Het percentage inwoners dat zich 's avonds of 's nachts wel eens onveilig voelt, is lager in de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek dan gemiddeld in Rotterdam. 58,3% van de inwoners in Hillegersberg-Schiebroek voelt zich 's avonds of 's nachts wel eens onveilig tegenover 63,8% van de Rotterdammers. Tussen de wijken in de deelgemeente zijn geen verschillen aantoonbaar. Het percentage inwoners dat zich overdag wel eens onveilig voelt (36,6%), is vergelijkbaar met Rotterdam.

Ventilatie in de woning

Aan de respondenten van 16 tot 55 jaar is gevraagd naar het soort ventilatiesysteem dat in de woning aanwezig is en hoelang er per etmaal in de winter gelucht of geventileerd wordt in de woonkamer, slaapkamer, badkamer en keuken. Op basis hiervan is geconcludeerd welk percentage van de inwoners in diverse leefruimten onvoldoende gebruik maakt van ventilatiesystemen. In de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek is het percentage inwoners dat onvoldoende ventileert in de keuken hoger dan in de rest van Rotterdam (62,1% in Hillegersberg-Schiebroek vs. 48,6% in Rotterdam). In Terbregge wordt beter geventileerd in de keuken, maar toch ventileert ook hier 42,8% onvoldoende. De percentages inwoners in de deelgemeente die onvoldoende in de woonkamer (67,3%), slaapkamer (51,9%) en badkamer (60,7%) ventileren, zijn vergelijkbaar met Rotterdam.

6 Huiselijk geweld

Van de inwoners in de deelgemeente geeft 7,6% aan ooit slachtoffer te zijn geweest van huiselijk geweld. Tussen de wijken zijn geen verschillen waarneembaar en varieert het percentage van 5,4% in het Molenlaankwartier tot 9% in Schiebroek.

Tabel 6.1 Percentage inwoners van 16 en ouder dat ooit slachtoffer is geweest van huiselijk geweld

	% ¹	95% BI ²
Rotterdam	8,2	7,4 - 9,1
Deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek	7,6	5,2 - 11,1
Wijken		
Schiebroek	9,0	4,7 - 16,7
Hillegersberg Zuid	6,4	2,6 - 15,0
Hillegersberg Noord	7,7	3,5 - 16,1
Terbregge	8,2	3,6 - 17,7
Molenlaankwartier	5,4	2,2 - 13,0

¹ Gewogen percentage, vetgedrukte percentages wijken significant af van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente.

² 95% betrouwbaarheidsinterval.

* Verschilt significant van de rest van Rotterdam of van de rest van de deelgemeente na correctie voor leeftijd en geslacht.

Samenvatting en belangrijkste uitkomsten

De gezondheid van de inwoners van Hillegersberg-Schiebroek is voor veel uitkomstmaten beter dan de rest van Rotterdam. Ook ten opzichte van 2005 is op een aantal punten verbetering te zien. Dertien procent van de inwoners ervaart zijn gezondheid als matig of slecht. Dit percentage is lager dan het Rotterdamse gemiddelde. Hillegersberg Noord wijkt in negatieve zin af van de andere wijken in de deelgemeente; hier ervaart één op de vijf inwoners zijn gezondheid als matig of slecht. Dit verschil is te verklaren door de bevolkingsopbouw van de wijk. De manier van leven wordt door een kwart van de inwoners van Hillegersberg-Schiebroek als niet gezond, niet ongezond of (zeer) ongezond ervaren. Ook dit percentage is lager dan in de rest van Rotterdam. 55-plussers ervaren vaker dat zij de regie hebben over hun eigen leven.

Vijfenvijftig procent van de inwoners heeft minimaal één chronische ziekte of aandoening. Als rekening wordt gehouden met verschillen in leeftijdsopbouw, is dit percentage lager dan in de andere deelgemeenten. Van de mensen met minimaal één chronische ziekte of aandoening wordt 58% hierdoor belemmerd. Ook dit percentage is weer lager dan gemiddeld in Rotterdam. Het aandeel inwoners met een depressie is ook lager in de deelgemeente. Na correctie voor verschillen in bevolkingsopbouw zijn de percentages inwoners met diabetes, astma / COPD, artrose van heup of knie, reuma en aandoeningen van de nek of schouder ook lager. Nek- en schouderaandoeningen komen bovendien minder vaak voor in vergelijking met 2005. In vergelijking met de andere wijken, wonen in Schiebroek meer inwoners met een depressie en in Hillegersberg Noord wonen meer mensen met een hoge bloeddruk en met artrose van heup of knie. Het percentage inwoners met een hoge bloeddruk is in Hillegersberg Noord ook toegenomen sinds 2005.

Na correctie voor leeftijd en geslacht is het percentage inwoners met een matig of hoog risico op een depressie lager in de deelgemeente. In het Molenlaankwartier wonen in vergelijking met de andere wijken minder mensen met een matig of hoog risico op een depressie. Het percentage inwoners met een hoog risico op depressie is na correctie voor leeftijd en geslacht ook lager in de deelgemeente. Eenzaamheid komt minder vaak voor in de deelgemeente, bovendien is er een afname zichtbaar in vergelijking met 2005. In Schiebroek komt eenzaamheid vaker voor dan in de andere wijken, terwijl het in Hillegersberg Zuid minder vaak voorkomt.

De leefstijl van de inwoners van de deelgemeente is vaak beter dan in de rest van Rotterdam. Toch is ruim 40% van de inwoners te zwaar. In Schiebroek komt meer matig overgewicht voor dan in de andere wijken. Achtendertig procent van de inwoners van de deelgemeente voldoet niet aan de beweegnorm. In vergelijking met 2005 is een verbetering zichtbaar. Ook het percentage rokers is afgenomen sinds 2005; 21% van de inwoners rookt. Tien procent van de inwoners drinkt overmatig veel alcohol en 11% van de 16 tot 55-jarigen heeft ooit harddrugs gebruikt. In Hillegersberg Zuid is dit percentage (19%) hoger dan in de andere wijken. Elf procent van de 16 tot 55-jarigen in de deelgemeente heeft in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek seks gehad met losse partner(s).

Het zorggebruik in de deelgemeente is vergelijkbaar met de rest van de stad. Alleen in het Molenlaankwartier gaat men vaker naar de tandarts. Het percentage inwoners dat contact heeft gehad met de thuiszorg is lager dan verwacht wordt op basis van de leeftijdsamenstelling. Het percentage inwoners dat op het moment van het onderzoek mantelzorg gaf, is hoger dan in de rest van de stad. Het percentage 55-plussers dat hulp in de huishouding of hulp bij de persoonlijke verzorging krijgt, is ook lager dan men op grond van de leeftijdsamenstelling zou verwachten.

Over de woonomgeving is men in Hillegersberg-Schiebroek meer tevreden dan in andere delen in de stad. Er wordt vaker een voldoende aan de woning en de woonomgeving gegeven. In Schiebroek heeft men vaker een onvoldoende aan de woning dan in de andere wijken in de deelgemeente. Het percentage inwoners dat aangeeft een probleem te hebben met wonen / huisvesting is lager in Hillegersberg-Schiebroek dan in Rotterdam. In vergelijking met de andere deelgemeenten heeft men minder vaak last van hondenpoep en rommel op straat. Milieubelasting door verkeer wordt juist door meer inwoners als probleem ervaren. Men ervaart vaker geluidshinder veroorzaakt door treinen en vliegtuigen. Hondenpoep is een groot probleem in Hillegersberg Zuid net als milieubelasting door verkeer en geluidshinder door treinen. In Terbregge vindt men vooral geluidsoverlast (veroorzaakt door treinen) en milieubelasting door verkeer een probleem. De sociale cohesie wordt in de deelgemeente minder vaak als laag ervaren. In Schiebroek heeft men vaker last van geluidshinder veroorzaakt door vliegtuigen. In Terbregge wordt in vergelijking met 2005 de sociale cohesie minder goed beoordeeld. In de keuken wordt door inwoners van de deelgemeente minder goed geventileerd dan door de Rotterdamse bevolking.

Bijlage 1 Toelichting bij indicatoren

Opleiding

Er is gevraagd naar de hoogst voltooide afgeronde opleiding.

Werksituatie

Er is gevraagd welke situatie het meest van toepassing is op de respondent. Men kon kiezen uit: 'betaald werken' (32, 20-32, 12-20, <12 uur per week), 'met pensioen', 'werkloos / werkzoekend', 'arbeidsongeschikt', 'bijstandsuitkering', 'fulltime huisman/huisvrouw' of 'ik volg onderwijs / studeer'.

Ervaren gezondheid

De ervaren gezondheid van de respondenten is nagevraagd met de volgende vraag: 'Hoe zou u over het algemeen uw gezondheid noemen?'. Deze vraag kon beantwoord worden met 'uitstekend', 'zeer goed', 'goed', 'matig' en 'slecht'.

Chronische aandoeningen

In de vragenlijst hebben respondenten aangegeven welke van de ziekten en aandoeningen (23 stuks) ze in de afgelopen 12 maanden hebben gehad en of deze zijn vastgesteld door een arts.

Risico op depressie

Om een beeld te krijgen van de psychische gezondheid is een vragenset van 10 vragen (K10) in de vragenlijst opgenomen. De K10 is een maat voor psychische gezondheid en meet in het bijzonder depressieve klachten in de maand voorafgaand aan het onderzoek. Aan de hand van de uitkomsten van de K10 kan bepaald worden hoeveel risico (hoog, matig, weinig of geen) iemand heeft op een depressie.

Eenzaamheid

De cijfers over eenzaamheid zijn gebaseerd op de eenzaamheidsschaal van de Jong et al (1985). Deze schaal bestaat uit 11 vragen die zowel op de sociale als emotionele eenzaamheid betrekking hebben. Bij sociale eenzaamheid wordt een ondersteunend netwerk gemist met als gevolg gevoelens van verveling en doelloosheid en bij emotionele eenzaamheid wordt het missen van intieme relaties bedoeld wat leidt tot gevoelens van verlatenheid en intens verdriet. De score op de eenzaamheidsschaal wordt in 4 klassen ingedeeld: niet eenzaam (0-2), matig eenzaam (3-8), ernstig eenzaam (9-10) en zeer ernstig eenzaam (11). De laatste drie klassen worden samengevoegd tot de groep 'eenzamen' (3-11).

Manier van leven

Met de volgende vraag in de vragenlijst is gekeken hoe gezond de respondenten hun eigen manier van leven vinden: 'Hoe gezond vindt u alles bij elkaar genomen uw manier van leven?'. De antwoordmogelijkheden op deze vraag zijn: 'zeer gezond', 'gezond', 'niet gezond, niet ongezond', 'ongezond' of 'zeer ongezond'.

Overgewicht

Een maat voor overgewicht is de Body Mass Index (BMI). Op basis van het lichaamsgewicht en de lengte van een persoon kan de BMI berekend worden ($\text{gewicht} / \text{lengte}^2$). Bij een BMI groter dan of gelijk aan 25 is er sprake van overgewicht. Is de BMI groter dan of gelijk aan 30, dan is er sprake van obesitas (ernstig overgewicht).

Nederlandse Norm Gezond Bewegen

Aan de hand van meerdere vragen naar verschillende vormen van lichaamsbeweging en de duur hiervan, kan berekend worden hoeveel procent van de inwoners voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB). Volwassenen (18 jaar en ouder) voldoen aan deze norm als ze op minimaal vijf dagen (nog beter zou zijn op alle dagen) van de week een half uur matig intensief actief zijn. Voorbeelden van matig intensieve activiteiten zijn sport, fietsen van en naar het werk of school, stevig wandelen en tuinieren. Ook kan men lichamelijk actief zijn op het werk of door het verrichten van huishoudelijke werkzaamheden.

Overmatig alcohol gebruik

In de vragenlijst zijn meerdere vragen opgenomen over het gebruik van alcohol. Naast de vraag of de persoon wel of niet alcohol drinkt, werd gevraagd naar de frequentie en het aantal glazen dat er per keer gemiddeld gedronken wordt.

Indien mannen meer dan 21 glazen alcoholische drank per week drinken en vrouwen meer dan 14 glazen worden zij beschouwd als overmatige drinkers. Dit begrip zegt dus iets over het gemiddelde drinkgedrag.

Harddrugs

In de vragenlijst is gevraagd of mensen de volgende middelen (harddrugs) wel eens (ooit) gebruikt hebben: heroïne, cocaïne, amfetamine, LSD en XTC bedoeld. Harddrugs zijn schadelijker voor het lichaam dan cannabis.

Seksueel risicogedrag

Er werd gevraagd naar het hebben van seksueel contact met vaste en / of losse partners en het condoomgebruik bij seksuele contacten met losse partners. Onder seksueel contact werd in dit onderzoek het volgende verstaan: anale seks, vaginale seks en / of orale seks. Een losse partner is in de vragenlijst omschreven als 'een partner waarmee de respondent geen vaste relatie heeft of waarbij de relatie binnen 3 maanden weer over was'.

Zorggebruik

Er is gevraagd of men in de afgelopen 12 maanden zelf contact had gehad met de huisarts, tandarts, een instelling voor geestelijke gezondheidszorg (GGZ) of het algemeen maatschappelijk werk (AMW). Het zorggebruik GGZ en AMW zijn samengevoegd tot één indicator.

Mantelzorg

Mantelzorg is in de enquête omschreven als de zorg die iemand geeft aan een bekende uit zijn of haar omgeving, zoals een partner, ouder, kind, buurman of –vrouw, vriend(in), als deze persoon voor langere tijd ziek, hulpbehoevend of gehandicapt is. Deze zorg kan bestaan uit het huishouden doen, wassen, aankleden, gezelschap houden, vervoer, geldzaken regelen, enzovoorts. Mantelzorg wordt niet betaald.

Tevredenheid woning en woonomgeving

In de vragenlijst is de vraag gesteld hoe tevreden de respondent is met zijn of haar woonomgeving en woning. De tevredenheid met de woonomgeving en woning moest worden uitgedrukt in een rapportcijfer (1=zeer ontevreden en 10=zeer tevreden).

Milieuproblemen in de wijk

De respondenten is gevraagd om van een lijst met 12 onderwerpen aan te geven wat de drie grootste (milieu)problemen zijn die ze in hun wijk ervaren.

Sociale cohesie

Op basis van vijf vragen over de wijk waar in de respondent woont, kan inzicht worden gekregen in de mate van sociale cohesie in de wijk. Aan de hand van de antwoorden op de vijf vragen wordt een gemiddelde score voor sociale cohesie in de wijk berekend. Hoe lager de score, hoe ongunstiger men de sociale cohesie in de wijk beoordeelt. Wijken zijn op basis van de score ingedeeld in wijken met een lage, gemiddelde of hoge sociale cohesie.

Huiselijk geweld

Huiselijk geweld is in de vragenlijst omschreven als geweld dat door iemand uit de huiselijke kring wordt gepleegd (gezinsleden, familieleden, (ex)partners, huisvrienden). Slachtoffers en daders van geweld kunnen zowel vrouwen, kinderen als mannen zijn. Het kan gaan om psychisch of emotioneel geweld (getreiterd, gekleineerd of uitgescholden worden), lichamelijk geweld (mishandeld, geschopt en geslagen), ongewenste seksuele toenadering (seksueel getinte opmerkingen en ongewenst aangeraakt) en / of seksueel geweld (aangerand of verkracht).